

Actualiteiten BBV

Marcel Schippers

Webinar, 15 mei 2020

Regels voor de digitale bijeenkomst FAMO

- Zet je microfoon op mute.
- Als je een vraag hebt, stel deze dan even in de chat. Dan komen we er tijdens de vragenronde op terug.
- Unmute je microfoon op het moment dat je aan het woord mag.
- Heb je een haperende verbinding, zet je camera uit!

Inhoud

- Rechtmatigheidsverantwoording
- Vragen en antwoorden Commissie BBV
- Notities
 - Stand van zaken
 - Hoofdlijnen BBV
 - Notitie MVA

Rechtmatigheid 2021

Rechtmatigheidsverantwoording: wat is het?

"Rechtmatig handelen is handelen overeenkomstig geldende wet- en regelgeving."

"Rechtmatigheid is een juridische term, die aangeeft dat een (voorgenomen) handelwijze in overeenstemming is met de geldende regels en besluiten."

"Rechtmatigheid is een aspect dat duidt op de mate waarin het door het bestuur (het college) gevoerde beheer in overeenstemming is met bestaande normering'."

Rechtmatigheidsverantwoording: Waarom?

- Het **college is verantwoordelijk** voor een rechtmatige uitvoering van de begroting.
- Het is daarom aan het college om hier verantwoording over af te leggen.
- Een randvoorwaarde is dat de verantwoording over de rechtmatigheid **efficiënt en effectief** dient te worden vormgegeven.
- De administratieve- en controlelasten dienen **niet te stijgen** en bij voorkeur af te nemen.

Rechtmatigheidsverantwoording: Waarom?

1. Een expliciete rechtmatigheidsverantwoording **onderstreept de politieke aanspreekbaarheid** van het College van B&W en GS;
2. Het kan een **kwaliteitsverhogend** effect op de financiële bedrijfsvoering bij gemeenten en provincies hebben;
3. De voorgestelde methodiek sluit bovendien aan bij een **breder maatschappelijke trend**, waarbij het bestuur verantwoording aflegt over de rechtmatigheid.

Rechtmatigheidsverantwoording: Verschil?

Oude situatie:

1. Vooral achteruit kijken;
2. Gesprek vooral tussen Raad & accountant;
3. Accountant toets financiële beheershandelingen zelf aan het normenkader;
4. Oordeel over de rechtmatigheid is mede van invloed op de strekking van de controleverklaring.

Nieuwe situatie:

1. Ook vooruit kijken;
2. Gesprek vooral tussen Raad & College van B&W;
3. College van B&W staat aan de lat voor oordeel over rechtmatigheid, maar de accountant geeft wel aan dat de verantwoording 'juist en volledig is'.
4. Als het wel een rechtmatigheidsfout is maar geen getrouwheidsfout, is deze fout niet van invloed op de strekking van de controleverklaring.

Rechtmatigheidsverantwoording (3)

Commissie BBV

Is volgens het BBV (artikel 75) verantwoordelijk voor uitwerking rechtmatigheid in Kadernota Rechtmatigheid;

Blijft dit ook ná de wetswijziging;

Heeft een modelverantwoording opgesteld (januari 2020);

Zal aandacht besteden aan rechtmatigheidsverantwoording in de herziene Kadernota Rechtmatigheid 2020.

Uitgangspunten (1)

Geen verbreding van de scope, zoals deze blijkt uit de huidige Kadernota Rechtmatigheid;
Wellicht wel aanbeveling om naleving van niet-financiële regelgeving op te nemen in bijvoorbeeld de bedrijfsvoerings- of risicoparagraaf.

Uitgangspunten (2)

CRITERIA VAN RECHTMATIGHEID	OMSCHRIJVING	TOETSINGSKADER
Begrotingscriterium	Financiële handelingen moeten passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting. Past het totaal binnen het opgestelde en geautoriseerde begroting.	<ul style="list-style-type: none"> • Overschrijding van de begroting.
Voorwaardencriterium	Nadere eisen die worden gesteld bij de uitvoering van financiële beheershandelingen.	<ul style="list-style-type: none"> • Subsidievoorwaarden • Aanbesteding • Belastingwetgeving
M&O-criterium	<p>De interne toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt bij het gebruik van overheidsregelingen (= misbruik).</p> <p>De interne toetsing of derden bij het gebruik van overheidsregelingen geen (recht)handelingen hebben verricht die in strijd zijn met het doel of de strekking van de regeling (= oneigenlijk gebruik).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Subsidieregelingen • Kwijtschelding • Uitkeringen • Aanbesteding
Calculatiecriterium	De vastgestelde bedragen zijn juist berekend.	<ul style="list-style-type: none"> • Legesbedragen • Facturen
Valuteringcriterium	Het tijdstip van betaling en de verantwoording van verplichtingen is juist.	<ul style="list-style-type: none"> • Aangegaan en verantwoording van contracten en verplichtingen.
Leveringscriterium	Juistheid van ontvangen goederen en/ of diensten.	<ul style="list-style-type: none"> • Inkoop van goederen/ diensten.
Adresseringscriterium	De persoon of organisatie waar een financiële stroom naar toe is gegaan, is juist (rechthebbende).	<ul style="list-style-type: none"> • Betalingsverkeer
Volledigheids criterium	Alle opbrengsten die verantwoord zouden moeten zijn, zijn ook verantwoord.	<ul style="list-style-type: none"> • Huren en pachten • Parkeerbelasting
Aanvaardbaarheids criterium	De financiële beheershandeling past bij de activiteiten van de Gemeente en in relatie tot de kosten is een aanvaardbare tegenprestatie overeengekomen.	<ul style="list-style-type: none"> • Inkoop van goederen en/ of diensten • Verstrekken van subsidies

Uitgangspunten (3)

Verplichte modeltekst die ieder gemeente moet hanteren en opnemen in de jaarrekening;

Verantwoordelijkheid van het College van B&W;

Verantwoording afleggen door het College van B&W, met een opsomming van de rechtmatigheidsfouten;

Boven een X bedrag/percentage, dat laatste vast te stellen door de Raad.

Uitgangspunten (4)

Voorts voorziet het model in een toelichting van het College van B&W en de vermelding van de verbetermaatregelen.

Daarnaast de optie om elders in het jaarverslag (bijvoorbeeld in de paragraaf bedrijfsvoering) ook aanvullende toelichtingen op te nemen. Daar kan in de tekst van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening, ook naar verwezen worden.

Model van de rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

In deze rechtmatigheidsverantwoording geeft het College van burgemeester en wethouders aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Deze verantwoording betreft de rechtmatige uitvoering van de taken en omvat het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheershandelingen en transacties. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op XX XXX 201X vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de gemeenteraad bepaald en bedraagt X% [maximaal 3] van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves en is daarmee vastgesteld op € x.

Conclusie

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties (niet*) rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Abc
Def
Ghi

In de paragraaf bedrijfsvoering heeft het college beschreven welke actie zij onderneemt om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen. De afwijkingen (fouten en onzekerheden als gedefinieerd in de Kadernota Rechtmatigheid) worden alleen vermeld indien de door de gemeenteraad gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden.

*De afwijkingen (fouten en onzekerheden als gedefinieerd in de Kadernota Rechtmatigheid) worden alleen vermeld, indien de door de gemeenteraad gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden.

Actuele ontwikkelingen

- Modeltekst commissie BBV (januari 2020):
 - <https://www.commissiebbv.nl/cms/view/57979239/rechtmatigheid>
- Internetconsultatie wetswijziging (februari):
 - <https://www.internetconsultatie.nl/fvw2021>
- Notitie commissie BADO (maart 2020):
 - <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2020/03/20/notitie-rechtmatigheidsverantwoording>
- Rechtmatigheid en Corona
 - Wetgevingstraject mogelijk vertraagd (uitstel naar 2022?)
 - Jaarrekening en accountantscontrole 2020

Vragen en antwoorden

Vragen en antwoorden commissie BBV

- In december 2018 bij overgang naar nieuwe website V&A rubriek opgeschoond.
- Vragen zijn vervallen wegens verwerking in notities en achterhaalde vraagstelling.
- V&A worden elk half jaar gepubliceerd, tenzij de actualiteit vraagt om eerdere berichtgeving.
- Elke vraagsteller krijgt individueel antwoord.
- Publicatie alleen als dit voor een breder publiek van belang is

Vragen en antwoorden commissie BBV

In 2020 per heden ong. 70 vragen ingediend; m.n.:

- Materiele vaste activa
- Grondbeleid (winstneming)
- Gebruik taakvelden, overhead
- Rechtmatigheid
- Invoering Wet arbeidsmarkt in balans (WAB)
- Covid-19
- De website, notities, vraag en antwoord rubriek

Gepubliceerd op de website:

Covid-19 en de jaarstukken 2019

- Gebeurtenissen na balansdatum
- Jaarverslag
- Minimum vereiste, meer mag altijd

Notities

Notities commissie BBV tot en met 2019

Notitie materiele vaste activa	December 2019
Notitie grondbeleid	Juli 2019
Notitie geprognoseerde balans en EMU-saldo	November 2018
Notitie rechtmatigheid 2018	Oktober 2018
Notitie structurele en incidentele baten en lasten	Augustus 2018
Notitie gebeurtenissen na balansdatum	Maart 2018
Notitie erfpacht gronden	Mei 2017
Notitie verbonden partijen	Oktober 2016
Notitie rente	Juli 2016
Notitie overhead	Juli 2016
Notitie riolering	November 2014

Actualisatie notities 2020 – 2021

- Hoofdlijnen van het BBV februari 2020
- Meerjarig financieel inzicht april 2020
- Lokale heffingen juli 2020
- Kadernota rechtmatigheid oktober 2020
- Structurele en incidentele baten en lasten najaar 2020
- Rente najaar 2020
- Overhead najaar 2020
- Risicomanagement 2021
- Verbonden partijen 2021

Notitie Hoofdpijnen van het BBV

- Geactualiseerde notitie: "*Besluit Begroting en Verantwoording op hoofdpijnen verklaard, externe verslaggeving voor decentrale overheden*"
- Vervallen: "*Raamwerk baten en lasten*" (2016)
- Opvolger van: "*Uitgangspunten gemodificeerd stelsel van baten en lasten provincies en gemeenten*" uit 2004.
- Specifiek hoofdstuk voor gemeenteraad
- Vragen en antwoorden verwerkt, geen nieuwe stellige uitspraken of aanbevelingen

Notitie Hoofdpijnen van het BBV

- Doel: het bevorderen van een eenduidige interpretatie en toepassing van de begroting en jaarstukken van gemeenten
- Uitwerken van uitgangspunten en principes bij deze stukken
- Beperkt zich tot financiële informatie.
- Centraal staan principes die ten grondslag liggen aan het begrotingsstelsel volgens het BBV

Notitie MVA

Notitie MVA

- Voorzieningen t.b.v. egalisatie onderhoudslasten kunnen alleen met instemming van de raad ingesteld en gevoed worden op basis van een recent beheerplan.
- Onder recent beheerplan wordt een beheerplan verstaan van maximaal vijf jaar oud ten opzichte van het verslagleggingsjaar. Tenzij gemotiveerd afgeweken d.m.v. raadsbesluit
- Tussentijdse bijstelling is verplicht bij belangrijke afwijkingen in de staat van het onderhoud.
- In geval van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties, wordt er op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening gevormd.
- Klein- en groot-onderhoud houdt of brengt een object in goede, oorspronkelijke staat en is dus niet van invloed op de bepaalde gebruiksduur (afschrijvingstermijn) van het object en mag daarom niet worden geactiveerd.
- Grens tussen achterstallig en/of levensduur verlengend onderhoud?

Notitie MVA

- Negatieve onderhoudsvoorzieningen niet toegestaan!
- Activeren van grond onder investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut
- Voor vastgoed met een economische functie is afwaardering verplicht en wordt de toets met behulp van de directe opbrengstwaarde voorgeschreven.
- Bij SAAS oplossingen geen sprake is van een actief, maar van dienstverlening en dat de implementatiekosten derhalve niet activeerbaar
- Software als afzonderlijk actief valt onder de materiële vaste activa, als bedoeld in artikel 35 lid 1a BBV (investeringen met een economisch nut)
- Licenties op software voor onbepaalde duur, die in één keer in rekening worden gebracht vallen onder de materiële vaste activa als bedoeld in artikel 35, lid 1a BBV (investeringen met een economisch nut).

Notitie MVA

Aanbeveling:

- Wijze waarop met investeringen en afschrijvingen wordt omgegaan vast te leggen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen, een nota investeringen en/of de financiële verordening ex artikel 212.

Vragen en suggesties?